

[Svend Erik Hovmand]

At venstre principielt er tilhænger af at bevare de små sygehuse, turde være kendt for de fleste i denne sal. Men lige så betydningsfuldt vi finder det er at sikre en decentral, lokal betjening af de sygdomme og ulykker, som forsvarligt kan behandles på de små og blandede sygehuse, lige så vigtigt er det for patienterne, at der også findes større og mere specialiserede sygehuse til behandling af mere komplicerede tilfælde.

Centralisering og decentralisering er ikke noget, man skal vælge imellem, men noget, man skal have til at virke sammen. Vi må erkende, at de små sygehuse ikke i alle tilfælde kan stå alene. Men det betyder ikke, at de skal falde, hvis de kan stå ved at blive støttet. Tværtimod er vi i venstre af den opfattelse, at nærhedsværdien er af meget stor betydning menneskeligt, psykologisk og dermed også i mange konkrete behandlingssituationer. Forestillede man sig, at man, som nogle eksperter gør sig til talsmænd for, nedlagde alle de små, blandede sygehuse i dette land – altså dem med under 100 sengepladser – ville det betyde, at vi skulle nedlægge op imod en fjerdedel af samtlige sygehuse i landet. Dette ville igen betyde, at mange, der i dag har et sygehus i deres by eller i deres nærhed, i fremtiden ville få 20–30 km til det nærmeste sygehus og i visse tilfælde endog endnu længere. Jeg tror, at vi alle sammen erkender for os selv, at trods effektiviseringen, trods den tekniske udvikling har det gamle ord »hurtig hjælp er dobbelt hjælp« alligevel sin berettigelse også i denne sag.

I alt fald er jeg overbevist om, at en stor del af befolkningen føler en større tryghed ved bevidstheden om at have et lokalt sygehus ikke for langt fra hjemmet eller for langt fra arbejdspladsen.

Jeg ved udmærket, at disse mere følelsesmæssige betragtninger ikke lader sig måle i konkrete tal, men over for dem, der i effektiviseringens og specialiseringens hellige navn har en ubændig trang til at centralisere og gøre det hele så stort som muligt, er der vel grund til at understrege, at vi med den sygehusstruktur, vi har i dag, har et af verdens bedste og mest anerkendte sygehus-systemer. Jeg har indtil denne dag ikke mødt en argumentation, der på overbevisende måde kunne få mig til at tro, at netop en nedlæggelse af de små, blandede sygehuse ville kunne forbedre dette system, tværtimod.

Derimod er der efter venstres opfattelse meget at vinde ved at styrke den forebyggende indsats, først og fremmest gennem en hurtig og nær behandling, sådan som den private læge, lægehuse og de lokale ambulatorier bidrager til det. Allerede før PP II's og prioriteringsudvalgets indstillinger om at styrke den forebyggende indsats har vi i venstre sagt meget klart, at det netop er på dette område, indsatsen skal øges for at højne befolkningens generelle sundhedstilstand. Udviklingen fra slutningen af 1960'erne og op gennem 1970'erne har jo med al ønskelig tydelighed vist os, at opførelsen af de nye, store hospitalsenheder ikke i sig selv har bidraget til en generel forbedring af befolkningens sundhedstilstand målt i dødelighed og middelevetid.

Vi er ikke i tvivl om, at på specielle områder som f. eks. hjertekirurgi, behandling af nyresvigt, korrektion af misdannelser osv. kan det være en fordel at centralisere og også at centralisere i større sygehusenheder. Men på alle områder, hvor en centralisering ikke har helt indlysende fordele, ønsker venstre et decentraliseret sygehusvæsen. Vi ønsker principielt, at flest muligt skal kunne behandles så tæt ved deres hjem som forsvarligt og muligt, og vi mener, at den generelle folkesundhed vil være bedre tjent med, at et stigende ressourceforbrug anvendes på den forebyggende indsats fremfor på endnu større og endnu mere specialiserede sygehusinvesteringer. Dermed siger vi ikke nej til enhver form for større sygehuse og specialiserede sygehuse, men vi siger, som jeg nævnte det indledningsvis, at dette med centralisering og decentralisering skal gå op i en større enhed.

Skal vi sige det lidt firkantet: i stedet for at bruge vore sparsomme ressourcer på at bygge så mange og så store sygehuse som muligt gælder det i langt højere grad om at forebygge behovet for flere sygehuspladser overhovedet, herunder især behovet for de stærkt specialiserede sygehuspladser, og her kommer de små, blandede sygehuse ind i billedet. Naturligvis skal den forebyggende indsats først og fremmest ske uden for sygehusenes døre, men i mange situationer vil vi i fremtiden efter min opfattelse kunne have megen glæde af at have de mindre, lokale sygehusenheder, som kan indgå som en integreret del af den forebyggende sygdomsbe-kæmpelse. Vi er allerede kommet langt med